

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” din TARGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI
UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE

TEZĂ DE DOCTORAT

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT,

Prof. univ. dr. habil. Silviu-Marian MILOIU

DOCTORAND,

Gabriel DOLINSCHI

TÂRGOVIȘTE

2026

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „VALAHIA” din TARGOVIȘTE
IOSUD – ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE
ECONOMICE ȘI UMANISTE
DOMENIUL FUNDAMENTAL ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL ISTORIE**

DINAMICA SISTEMULUI ELECTORAL ÎN ROMÂNIA INTERBELICĂ,

1918-1937

(REZUMAT)

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT,

Prof. univ. dr. habil. Silviu-Marian MILOIU

DOCTORAND,

Gabriel DOLINSCHI

TÂRGOVIȘTE

2026

Cuprins

Introducere /

Capitolul 1 /

Reforme și coagulare socială (1918-1922) /

1.1. Alegerile parlamentare din luna noiembrie 1919 /

1.2. Alegerile parlamentare din luna mai 1920 /

1.2.1. Guvernul Alexandru Averescu – Reforma agrară în așteptările sociale /

1.3. Alegerile parlamentare din luna martie 1922 /

Capitolul 2 /

Unificare politică și administrativă spre stabilitate (1922-1928) /

2.1.1. Legea unificării administrative – Primele alegeri administrative /

2.1.2. Noua lege electorală /

2.2. Alegerile parlamentare din luna mai 1926 /

2.2.1. Aglutinare socială și evoluție electorală /

2.3. Alegerile parlamentare din luna iulie 1927 /

2.3.1. Partidele politice, într-o altă încleștare /

2.4. Alegerile parlamentare din luna decembrie 1928 /

2.4.1. Proces electoral cu victime /

2.5. România Mare după un deceniu de la înfăptuire /

Capitolul 3 /

Instabilitate și distorsiune (1929-1937) /

3.1. Partidul Național-Țărănesc intră la guvernare /

3.1.1. Legea administrativă din 1929 /

3.1.2. O viziune economică, aparte /

3.1.3. Primele alegeri administrative cu participarea femeilor /

3.1.4. Fragmentare și confuzie, primele manifestări ale distorsiunii /

3.2. Alegerile parlamentare din luna iunie 1931 /

3.2.1. Inițiative parlamentare de schimbare a legii electorale /

3.3. Alegerile parlamentare din luna iulie 1932 /

3.4. Alegerile parlamentare din luna decembrie 1933 /

3.4.1. Distorsiune accentuată /

3.4.2. Legea administrativă din 1935 /

3.5. Alegerile parlamentare din luna decembrie 1937 /

Capitolul 4 /

Aplicarea legii de la tehnicități și proceduri electorale la *practici* (1918-1937) /

4.1. Listele electorale /

4.2. Semnele electorale între distincție și confuzie /

4.3. Aplicarea legii între derogare și discontinuitate /

4.4. Lege, educație politică și electorală /

4.5. Reactorul social și legitimarea /

4.6. Magistrații /

Concluzii /

Bibliografie /

Anexe /

INTRODUCERE

Importanța cercetării rezidă din lipsa unui studiu aprofundat dedicat dimensiunii tehnice și procedurale de organizare a alegerilor în România interbelică. Lucrarea vine să acopere acest gol, și examinează în detaliu angrenajul instituțional responsabil cu organizarea alegerilor. Totodată evidențiază probleme sistemice ivite în derularea procedurilor electorale: Întocmirea listelor electorale, distribuirea certificatelor de alegător, solicitarea și atribuirea semnelor electorale, validarea candidaturilor, organizarea secțiilor de votare și asigurarea logisticii electorale. Cercetarea evidențiază rolul instituțiilor implicate în organizarea celor zece rânduri de alegeri parlamentare desfășurate între 1919 și 1937, precum și impactul interpretării legislației asupra aplicării procedurilor electorale, la nivel local. Simultan și contextual este reliefată funcționarea sistemului democratic participativ, în contextul existenței unui cadru legislativ electoral complex și adesea dificil de aplicat. **Actualitatea cercetării** este susținută de existența unor similitudini între trecut și prezent, tratate din perspectiva libertății conferite de sistemul democratic de care s-au folosit și se folosesc anumite curente extremiste pentru a prelua puterea. În această logică lucrarea oferă repere relevante pentru înțelegerea provocărilor cu care se confruntă instituțiile statului și societatea în prezent. **Scopul general al cercetării** este evidențierea dinamicii sistemului electoral dar și a modului cum a fost influențat sistemul de partide cât și percepția votului universal în plan social. **Obiectivele cercetării:**

1. Identificarea cauzelor ce au indus instabilitatea politică în perioada studiată, urmare căreia au fost organizate zece rânduri de alegeri parlamentare în doar nouăsprezece ani.
2. Evidențierea contextului politic, social și economic în care dominată era instabilitatea politică, pe fundalul și contrar căreia sa produs consolidarea statului național unitar România Mare.
3. Derularea tehnicităților și a procedurilor electorale pentru fiecare dintre cele zece rânduri de alegeri parlamentare organizate în perioada studiată. **Problema cercetării** rezultă din instabilitatea politică și recursul democratic al autorităților în a organiza alegeri parlamentare. Întrebările de cercetare au determinat o abordare complexă ce a necesitat ca pe lângă argumentele

furnizate de lucrări de istorie să includ în construcția structurii argumentativă și argumente din domenii de graniță: Științe politice, administrative, sociologie și juridice. Această perspectivă de graniță a permis o înțelegere nuanțată a fenomenului electoral. Elementele de noutate ale cercetării sunt rezultatul cercetării fondurilor arhivistice deținute de Arhivele Naționale Istorice Centrale, surse inedite reprezentate de fondurile Ministerului Justiției, Comisiei Centrale Electorale, Consiliului de Miniștri, și Parlamentului, instituții centrale angajate direct și indirect în organizarea alegerilor parlamentare din activitatea cărora a rezultat documente. Din studiul documentelor aferente organizării alegerilor parlamentare ce cuprind corespondența interinstituțională, sesizări, contestații, ordine-circulare și afișe informative ce s-au constituit în baza primară a rezultat o cantitate importantă de informație pe care am corelat-o în plan cronologic cu bibliografia de specialitate și cu bibliografia generală contextualizare în vederea definirii cât mai clare a structurii argumentative a lucrării.

SINTEZA CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

Capitolul 1 Reforme și coagulare socială (1918-1922)

Pune în evidență evoluția sistemului electoral românesc după constituirea statului național unitar, începând cu procesul de elaborare a legislației electorale, desfășurat distinct pentru fiecare provincie istorică în vederea compatibilizării cu structurile politico-administrative *moștenite*, în paralel cu procesul de unificare și adoptare a cadrului legislativ electoral în vederea aplicării la nivel național. Sunt relevate modificările introduse în prima parte a anului 1920, în baza cărora, pe parcursul a doi ani și patru luni, au fost organizate și s-au desfășurat trei rânduri de alegeri parlamentare, în anii 1919, 1920 și 1922. Fiecare dintre acestea este tratat separat, cu o tușă pronunțată asupra mecanismelor, procedurilor și particularităților tehnice ale procesului electoral. Totodată, capitolul surprinde climatul politic, interinstituțional și social al perioadei, evidențiind influența acestuia asupra organizării și desfășurării alegerilor.

Capitolul 2 Unificare politică și administrativă spre stabilitate (1922-1928)

Prezentul capitol tratează contextual dinamica sistemului electoral și influențele sale asupra sistemului de partide politice din perspectiva continuării reformelor: elaborarea și aprobarea Constituției din 1923, a legii de unificare politică și administrativă din 1925, a legii electorale din 1926 și a întregului corolar legislativ al unificării politice și administrative. Accentul este pus pe organizarea și desfășurarea, în baza noii legi electorale, a trei rînduri de alegeri parlamentare: 1926, 1927 și 1928, fiecare tratat separat în context, cu aceeași tușă pe latura tehnică și pe procedurile electorale, ținând seama de noua lege electorală cu lărgirea ariei de înțelegere a efectelor generate de aceasta.

Capitolul 3 Instabilitate și distorsiune (1929-1937)

Tratează dinamica sistemului electoral între anii 1929-1937, marcată de începutul ascensiunii politice și prima guvernare a P.N.Ț., perioadă pe durata căreia au fost organizate patru rînduri de alegeri generale, în anii 1931, 1932, 1933 și 1937, pentru fiecare fiind relevată atmosfera insituțională, politică și socială. În logica generală a lucrării sunt puse în evidență derularea tehnicităților și procedurilor electorale. Analiza contextuală a perioadei definită de istoriografie drept complexă urmare a efectelor crizei economice, ale restaurației, dar și a influenței celor două extreme, dreapta și stînga, la care s-au adăugat ingerințele regelui Carol al II-lea, toate constituite în cauze ce au influențat deciziile politice, funcționarea sistemului de partide, și a doritei modificări a legii electorale de către o parte a eșichierului politic, pentru care suveranul și-a exprimat dezabrobarea.

Capitolul 4 Aplicarea legii de la tehnicități și proceduri electorale la *practici* (1918-1937)

Pune în lumină climatul instituțional și social în care a funcționat angrenajul electoral organizator al celor zece rânduri de alegeri parlamentare în perioada studiată și evidențiază aplicarea prevederilor legale în derularea tehnicităților și a procedurilor electorale. Detaliază asupra procesului de întocmire a listelor electorale și identifică cauzele și efectele omisiunii cetățenilor din evidențele electorale. Tratează evoluția problematicii semnelor electorale pe întreaga perioadă. Dezvoltă asupra aplicării legii în societatea românească dominată de analfabetism unde s-a impus frecvent necesitatea adoptării de norme prin derogare de la lege, ceea ce a antrenat discontinuitate. În succesiune logic-funcțională sunt relevate efectele negative induse în plan social legat de participarea la alegeri a unei mase tot mai reduse de alegători. Disfuncționalități sistemice induse de unele norme lacunare ce au lăsat posibilitate unor interpretări ale cadrului legal de către unii reprezentanți ai corpului magistraților, acțiuni din care au rezultat abuzuri ce au influențat negativ percepția socială în plan politic și electoral.